

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014, Dep

0030 Oslo

Deres ref./your ref.:
200300170-27 / NKS

Vår ref./our ref.:
2004/125
651-KHH

Dato/date.:
Oslo, 10.08.04

Høringsvar "Ny lov om mål og vekt"

Vi viser til departementets høringsbrev av 22.04.04. Den eksisterende lov av 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt er noe foreldet, og foreslås erstattet av en "fleksibel lov som skal kunne dekke samfunnets behov for tilfredsstillende målinger uavhengig av samfunnssektor. Loven regulerer ikke at målinger skal tas (med unntak for produkter), men dersom målinger utføres frivillig eller etter pålegg, vil dette falle innenfor rammen av den nye loven."

EBL mener det er positivt at eksisterende lov fra 1946 nå er gjenstand for revisjon. Vi mener også at en forenkling er positivt. EBL har videre ingen innvendinger til at Justervesenet blir utpekt som NAMO - ansvarlig måleteknisk organ.

Forslag til ny lov gir også Justervesenet, eller NAMO, kompetanse til å utarbeide forskrifter for å sette konkrete krav til instrumentene og målingene. Dette fjerner lovmyndigheten fra Stortinget. EBL vil poengtere lovens formålsparagraf som sier at "Loven skal bidra til at målinger og måleresultater er tilfredsstillende nøyaktige ut fra formålet om effektiv bruk av samfunnets ressurser og ivaretagelse av beskyttelsesverdige interesser.". EBL mener at for å sikre at lovens formålsparagraf etterlevs, vil det i arbeidet med nye forskrifter være viktig at Justervesenet har et godt samarbeid med regulerte næringer og sektormyndigheter. Dette vil bidra til å sikre at de totale samfunnsmessige kostnader og nytte ved regulering av næringer vurderes.

Kommentarer til forskriftsteksten

Nedenunder gis kommentarer til lovteksten, EBLs kommentarer er ført i *kursiv*:

"§ 1 (Formål)

Lovens formål er å sikre en måleteknisk infrastruktur som har tillit nasjonalt og internasjonalt og bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser.

Besøksadresse:
Essendropsgate 6

Telefon: 23 08 89 00
Telefaks: 23 08 89 01

Postboks 7184 Majorstuen
0307 Oslo

E-post: ebl@ebl.no
www.ebl.no

Loven skal bidra til at målinger og måleresultater er tilfredsstillende nøyaktige ut fra formålet om effektiv bruk av samfunnets ressurser og ivaretagelse av beskyttelsesverdige interesser. Forbrukervern, liv og helse, rettsikkerhet og miljø er blant de interesser loven skal medvirke til å ivareta.”

Lovforslaget vil ha som konsekvens at det i større grad settes krav til måleresultatet: "For å sikre målingers kvalitet i alle de situasjoner samfunnet har et behov for slik sikring, må det i disse tilfellene kunne settes krav til alle elementer som har betydning for måleresultatet." Dette innebærer at Justervesenet i større grad vil regulere måleresultatet og ikke bare måleinstrumentet. Når Justervesenet ønsker å skaffe seg kompetanse på hele måleverdikjeden, innebærer dette at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Justervesenet må trekke opp klare ansvarslinjer seg imellom. I dag er det NVE som regulerer håndtering av måleverdiene som benyttes for fakturering av strøm- og nettkunder gjennom "Forskrift nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester".

Ansvarsforholdet mellom NVE og Justervesenet må være tydelig og kommuniserbart, slik at nettselskapene ikke opplever et dobbelt sett av forskrifter og unødvendig koordinering, for å håndtere og kvalitetssikre måleverdikjeden.

”§ 2 (Materielt virkeområde)

Med de begrensninger som følger av loven eller forskrifter i medhold av loven, gjelder loven for alle forhold av betydning for målinger som foretas og måleresultater som anvendes.

Loven gjelder ikke for målinger og anvendelse av måleresultater til privat bruk.”

”§ 3 (Definisjon av måleredskap)

Med måleredskap forstås i denne lov ethvert redskap, utstyr, instrument eller system som brukes for å fremskaffe et måleresultat. Myndigheten for måleteknikk kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere bestemmelser om hva som skal anses som måleredskap eller deler av et måleredskap etter første punktum. Departementet kan på samme måte også fastsette at noe som er et måleredskap etter loven, likevel ikke skal betraktes som måleredskap.”

Forslaget til ny lov er relevant for energibransjen på områdene elektrisitetsmålere, gassmålere, vannmålere, måleinstrumenter for elkvalitet osv. Per i dag er det sendt på høring "Forskrift om krav til elektrisitetsmålere under bruk". Det er viktig at også forskriftene holder en overordnet profil, og ikke får for sterkt innslag av detaljregulering.

”§ 4 (Målenheter)

Kongen fastsetter i forskrift de målenheter som gjelder i Norge.

Kongen kan i forskrift tillate at andre målenheter enn de gjeldende i særlige tilfeller kan angis i tillegg til de gjeldende målenheter. ”

”§ 5 (Realisering av målenheter)

Det nasjonale behovet for realisering av målenheter skal være dekket. Kongen utpeker et nasjonalt ansvarlig måleteknisk organ som skal sette i verk nødvendige tiltak for å sikre dette. Organet må ha tilstrekkelig måleteknisk kompetanse.

Dersom det nasjonale ansvarlige måletekniske organet ikke selv realiserer de målenheter det er behov for, kan organet utpeke nasjonale laboratorier som skal ha ansvar for å realisere en eller flere målenheter som skal være nasjonal referanse for andre målinger. Det nasjonale ansvarlige måletekniske organet kan sette vilkår for utpekingen. Det kan også endre eller trekke tilbake utpekingen.

Kongen kan i forskrift fastsette kriterier for utpeking, endring og tilbaketrekking av utpeking av laboratorier.”

Den nye loven foreslår at det opprettes et eget nasjonalt ansvarlig måleteknisk organ (NAMO) som skal ha ansvar for å vurdere hvilket behov vi har for realiseringer av måleenheter i Norge og hvordan dette behovet skal dekkes. Det foreslås at Justervesenet, som i dag innehar den kompetanse som kreves for å dekke oppgavene til et NAMO, utpekes av kongen som NAMO. Dette vil gi Justervesenet større formell myndighet og ansvar enn i dag i forhold til å etablere et system for realisering av måleenheter, og ansvar for å sikre at behovet for nasjonale referanser er dekket. Lovens formål om å bidra til samfunnsmessig effektiv ressursbruk må være en viktig rettesnor for Justervesenet (som et framtidig NAMO), og EBL anbefaler dialog med sektormyndigheter og næringsinteresser for å ivareta dette formålet.

”§ 6 (Norsk normaltid)

Normaltiden i Norge er en time foran koordinert universaltid (UTC+1).

Kongen kan fastsette en avvikende normaltid for særskilte årstider.”

”§ 7 (Generelle krav til måleredskaper som selges)

Måleredskaper som selges, skal ha de egenskaper og være i en slik stand som er forespeilet kjøper, eller som kan forventes ut fra hvilken type måleredskap det er tale om og hvilket formål de er beregnet brukt til.”

”§ 8 (Generelle krav til måleresultatet og bruk av måleredskaper)

Nøyaktigheten på et måleresultat og angivelsen av dette skal være i samsvar med det som forespeiles dem som har interesse i målingen, eller det som kan forventes av slike målinger.

For å sikre dette, skal det brukes måleredskaper som har slike egenskaper og er i en slik stand at måleresultatet blir tilfredsstillende. Videre skal det sørges for at forhold knyttet til bruken av måleredskapet gir et tilfredsstillende måleresultat.”

”§ 9 (Krav til merking av måleredskaper)

Myndigheten for måleteknikk kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette krav til merking av måleredskaper.”

Justervesenet får her hjemmel til å kreve at elmålere skal merkes på en bestemt måte, også elmålere som er i bruk. Å gi slike bestemmelser tilbakevirkende kraft vil innebære en framtidig stor kostnad som vil måtte dekkes av nettkundene, jmf. vår kommentar til § 15.

”§ 10 (Krav til måleredskapers egenskaper ved salg mv.)

For å oppfylle lovens formål, kan Kongen fastsette i forskrift hvilke måleredskaper som skal oppfylle nærmere krav når de tilbys for salg eller selges. Myndigheten for måleteknikk fastsetter de krav måleredskapene skal tilfredsstillende i forskrift eller enkeltvedtak

Kongen kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette at også andre former for overdragelse skal likestilles med salg etter loven her.”

Annet ledd kan innebære at det ikke lenger er anledning til å gi bort gamle elmålere som ikke er typegodkjent og førstegangsverifisert. Dette har vært gjort i noen grad.

”§ 11 (Samsvarsvurdering)

Myndigheten for måleteknikk fastsetter i forskrift hvilke samsvarsvurderinger og prosedyrer for gjennomføring av samsvarsvurderinger som skal foretas for å dokumentere at kravene etter § 10 er oppfylt. I særlige tilfeller kan myndigheten for måleteknikk fastsette krav til samsvarsvurderinger og prosedyrer for samsvarsvurderinger i enkeltvedtak. Samsvarsvurderingen

skal være gjennomført og dokumentert før måleredskapet tilbys for salg, med mindre annet er bestemt av myndigheten for måleteknikk.”

”§ 12 (Bortfall av gyldig samsvarsvurdering)

Myndigheten for måleteknikk kan i forskrift eller enkeltvedtak bestemme at samsvarsvurderinger skal ha begrenset gyldighetstid. Ved fornyet samsvarsvurdering, skal de krav som foreligger på fornyelsestidspunktet legges til grunn, med mindre særlige forhold tilsier noe annet.

Samsvarsvurderingen kan også miste sin gyldighet før gyldighetstidens utløp dersom det viser seg at de krav som samsvarsvurderingen er foretatt i forhold til er klart mangelfulle. Endelig vedtak om at gyldigheten bortfaller, kan tidligst fattes av myndigheten for måleteknikk ett år etter at varsel om gyldighetens bortfall er gitt i Norsk lysningsblad eller på annen hensiktsmessig måte. Dersom videre tilbud og salg av måleredskapet kan få store samfunnsmessige konsekvenser, kan departementet vedta at gyldigheten skal bortfalle umiddelbart.

Når gyldigheten bortfaller etter første og annet ledd, er måleredskapet ikke lenger lovlig å tilby for salg eller å selge.”

”§ 13 (Når nærmere krav under bruk gjelder)

For å oppfylle lovens formål, kan Kongen fastsette i forskrift når nærmere krav etter kapitlet her skal gjelde.”

Lovforslaget innebærer en endring av reguleringsteknikken i forhold til gjeldende lov. Mens det i dag gjelder justerplikt for måleredskaper som brukes i handel og vandel med mindre det er gitt unntak i forskrift, innebærer forslaget det motsatte utgangspunktet; det gjelder ikke nærmere krav til måleredskaper i bruk med mindre det i medhold av § 13 er fastsatt at nærmere krav etter kapittel 5 gjelder. Denne endringen i reguleringsteknikk synes hensiktsmessig. Når det er de nærmere kravene som må begrunnes, og ikke unntakene fra nærmere krav, er det mindre fare for at enkeltsektorer ”overreguleres” i strid med formålet om samfunnsmessig effektiv ressursbruk.

”§ 14 (Krav på grunn av måleredskapets plassering)

Et måleredskap som det ikke gjelder nærmere krav til, jf. § 13, skal likevel oppfylle de aktuelle krav dersom det befinner seg på samme sted som måleredskaper det settes nærmere krav til, og måleredskapet kan forveksles med de måleredskapene som er underlagt nærmere krav. ”

”§ 15 (Krav til måleredskapers egenskaper under bruk)

For å sikre nødvendig tillit til måleresultatene, kan myndigheten for måleteknikk fastsette nærmere krav til måleredskapers egenskaper under bruk i forskrifter eller enkeltvedtak.

Myndigheten for måleteknikk fastsetter i forskrift eller enkeltvedtak i hvilken grad nye krav til måleredskaper likevel ikke skal gjelde for måleredskaper som allerede er tatt i bruk.

Dersom samsvarsvurdering av måleredskap er pålagt etter § 11, er måleredskapet kun tillatt å bruke når slik samsvarsvurdering er foretatt. Myndigheten for måleteknikk kan gi unntak fra dette kravet. I de tilfeller samsvarsvurderingens gyldighet er bortfalt i medhold av § 12 annet ledd, er måleredskapet ikke lenger tillatt å bruke.”

Andre ledd i lovforslaget legger opp til at regelen er at nye krav har tilbakevirkende kraft. Dette er ikke gunstig sett i forhold til å gi forutsigbare rammevilkår for næringer. Det må etter EBLs oppfatning være unntaket – og ikke hovedregelen – at nye krav skal ha tilbakevirkende kraft, og det bør gjelde strenge krav til begrunnelsen for forskriftsbestemmelser som gir nye krav tilbakevirkende kraft.

"§ 16 (Måleredskapers bruksområde)

Myndigheten for måleteknikk kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere bestemmelser om hvilke typer måleredskaper som kan anvendes til ulike bruksformål, herunder hvilket nøyaktighetsnivå som kreves for den aktuelle bruk.

Myndigheten for måleteknikk kan også i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere bestemmelser om måleredskapers tillatte bruksområde."

"§ 17 (Krav ved bruk av måleredskaper)

Myndigheten for måleteknikk kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette krav til bruk, installasjon, vedlikehold, omgivelser og andre forhold som kan påvirke det måleresultatet som fremskaffes ved bruk av et måleredskap. "

Dette gir Justervesenet frie rammer og stor myndighet for fastsettelse av forskrifter og enkeltvedtak. Det er i denne sammenheng viktig at § 1 om lovens formål om "å bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser" blir vektlagt i tilstrekkelig grad. Myndigheten for måleteknikk må ved fastsettelsen av spesifikke krav ha lovens formål om å bidra til samfunnsmessig effektivt ressursbruk som en viktig rettesnor i forhold til hvor strenge krav som skal stilles. Det er viktig at spesifikke krav fastsettes i dialog med sektormyndigheter og næringsinteresser. De ressurser som benyttes for å oppfylle kravene må stå i forhold til hva man oppnår av nytte for samfunnet.

"§ 18 (Krav ved angivelse av måleresultater)

Det skal være samsvar mellom det reelle måleresultatet og det måleresultatet som angis, når måleresultatet skal anvendes i tilfeller hvor nærmere krav etter kap. 5 skal gjelde, jf. § 13.

Myndigheten for måleteknikk kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere krav til hvordan tilfredsstillende angivelse av måleresultater skal sikres og når samsvar anses å foreligge."

I kommentarene til paragrafen (side 145 i høringsnotat) står det at "Ved fastsettelse av nærmere krav, bør myndigheten for måleteknikk rådføre seg med andre offentlige myndigheter som også har myndighet til å sette krav til angivelse av måleresultater, slik at det ikke oppstår motstridende krav." Det må være et krav at myndighetene samordner sine regelverk for å unngå motstridende krav. Dette vil også øke kompetansen hos de respektive myndigheter og kan bidra til et bedre regelverk totalt sett.

"§ 19 (Krav til produkters kvantitative innhold)

Departementet kan i forskrift fastsette

- a) at produkter bare kan markedsføres eller selges i bestemte kvantitative størrelser og
- b) at et produkts vekt, volum, alkoholinnhold eller annet kvantitativt innhold skal angis på produktet.

Når det kvantitative innholdet angis for et produkt, kan myndigheten for måleteknikk i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke krav som skal gjelde til

- a) produktets kvantitative innhold, herunder hvordan det kvantitative innholdet skal beregnes,
- b) kontroll av produktets kvantitative innhold, herunder krav om godkjennelsesordninger, og
- c) merking som skal gi informasjon om produktets kvantitative innhold, herunder særlige krav til merking av produkter som er underlagt kontroll etter bestemmelsen her."

"§ 20 (Plikter for å sikre etterlevelse av regelverket)

Departementet kan i forskrift bestemme at de ansvarlige etter loven selv skal iverksette konkrete tiltak for å sikre etterlevelse av regelverket. Departementet kan også stille krav om godkjenningsordninger for måleredskaper under bruk.

De ansvarlige etter loven skal sørge for at det er mulig å gjennomføre kontroll med at lovens krav er oppfylt. Myndigheten for måleteknikk kan gi nærmere bestemmelser om dette i forskrift eller enkeltvedtak.

Departementet kan i forskrift pålegge den som selger måleredskaper plikter for å sikre at regelverkets krav oppfylles under bruk. Slike plikter må ikke innebære en vesentlig ulempe for selgeren. Departementet kan i forskrift bestemme at annen overdragelse skal likestilles med salg.”

EBL vil poengtere at det er viktig at ikke kravene blir for omfattende og detaljerte, og igjen pøke på § 1 om lovens formål om "å bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser" må bli vektlagt i tilstrekkelig grad.

”§ 21 (Plikter for andre som har oppgaver i forhold til måleredskaper og målinger)

Departementet kan i forskrift stille krav om at reparatør, installatør, vedlikeholder og andre som har oppgaver i forhold til målinger og måleredskaper, må ha særlig kompetanse eller godkjenning.

Departementet kan i forskrift også pålegge disse aktørene konkrete plikter som anses nødvendig for å sikre etterlevelse av regelverket. Slike plikter må ikke innebære en vesentlig ulempe.”

”§ 22 (Tilsyn)

Myndigheten for måleteknikk fører nødvendig tilsyn med at bestemmelsene i denne loven eller bestemmelser i medhold av loven etterleves.

Myndigheten for måleteknikk kan overlate til andre med særlig kompetanse og tilstrekkelig uavhengighet å utføre tilsynsoppgaver på sine vegne. Bestemmelsene i dette kapitlet om gjennomføring av tilsynet, jf. §§ 24-26, gjelder tilsvarende for de som utfører tilsynsoppgaver på vegne av myndigheten for måleteknikk, med mindre annet bestemmes av myndigheten.”

”§ 23 (Myndigheten for måleteknikk utførelse av kontroll på anmodning)

Myndigheten for måleteknikk kan på anmodning kontrollere tilstanden til et måleredskap i forhold til regelverket dersom

- a) det er umulig eller uforholdsmessig vanskelig å få kontrollert at redskapet oppfyller de fastsatte krav på annen måte, eller
- b) det foreligger andre særskilte grunner som tilsier en slik kontroll.

Merkostnader som myndigheten for måleteknikk har ved å utføre kontrollen, skal belastes rekvirenten fullt ut. ”

”§ 24 (Uhindret adgang)

Myndigheten for måleteknikk skal ha uhindret adgang til steder og innretninger når dette anses nødvendig for å føre tilsyn etter loven.

Om nødvendig kan det kreves bistand fra politiet for å sikre slik adgang.

Myndigheten for måleteknikk har ikke adgang til private hjem med mindre det foreligger annet rettsgrunnlag.”

”§ 25 (Rett til opplysninger)

Myndigheten for måleteknikk skal ha tilgang til de opplysninger som anses nødvendig for å kunne gjennomføre tilsyn etter loven. Enhver som antas å ha opplysninger om forhold som er av betydning for tilsynet etter loven, skal på forespørsel fra myndigheten for måleteknikk legge fram slike opplysninger uavhengig av taushetsplikt. Uten hinder av taushetsplikt, kan opplysninger om forhold som faller inn under denne loven også kreves av andre offentlige myndigheter.

Myndigheten for måleteknikk kan fastsette nærmere bestemmelser om hvordan opplysningene skal gis.”

Departementet har spesielt bedt om kommentarer til denne paragraf "Departementet ønsker også å vurdere andre måter å sikre myndigheten for måleteknikk (NAMO/Justervesenet) de opplysninger det måtte være behov for i deres arbeid på. Det bes derfor om innspill og kommentarer fra høringsinstansene når det gjelder denne bestemmelsen".

EBL er enig med departementet når det i høringsbrevet av 31. mars 2004 antydes at denne bestemmelsen gir for vidtrekkende fullmakter til myndigheten for måleteknikk. Særlig bestemmelsens første ledds annet punktum går etter EBLs oppfatning for langt. Det kan ikke være grunnlag for en opplysningsplikt som retter seg mot "enhver" og som er uavhengig av taushetsplikt. Det synes ikke vurdert i høringsnotatet om det er reelt behov for at enhver skal ha opplysningsplikt etter annet punktum. Det må etter EBLs oppfatning avgrenses klart i loven hvem som skal ha opplysningsplikt. Opplysningsplikten etter første ledd annet punktum bør naturlig avgrenses til å gjelde de rettssubjektene som er gjenstand for tilsyn etter loven. Hva gjelder forholdet til lovbestemt taushetsplikt, er det også problematisk med en generell regel som på forhånd bestemmer at opplysningsplikten etter lov om måling alltid skal gå foran. Det bør som et minimum vurderes nærmere i hvilke konkrete tilfeller denne konflikten kan bli aktuell. Etter EBLs oppfatning er det i annet punktum mest naturlig at eventuell lovbestemt taushetsplikt går foran opplysningsplikten overfor myndigheten for måleteknikk. Hvis kretsen av pliktsubjekter etter bestemmelsen er klart og hensiktsmessig avgrenset, kan det stille seg annerledes med taushetsplikt som følger av avtale (f eks ansettelsesavtale).

"§ 26 (Praktisk bistand og tilretteleggelse for tilsynsarbeidet)

Enhver som underlegges tilsyn etter loven, skal sørge for å legge forholdene til rette for at tilsynet praktisk kan gjennomføres og gi den nødvendige bistand under tilsynet.

Den det føres tilsyn med kan ikke kreve at myndigheten for måleteknikk dekker kostnader som er påført under utførelse av nødvendig tilsyn.

Myndigheten for måleteknikk kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere bestemmelser om hvordan forholdene skal legges til rette for utførelse av tilsynet."

Tredje ledd gir Justervesenet myndigheten til å fastsette regelverk for rapportering. Det er viktig at ikke kravene blir for omfattende og detaljerte, og også i denne sammenheng er det viktig at § 1 om lovens formål om "å bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser" blir vektlagt i tilstrekkelig grad.

"§ 27 (Opplysninger for å vurdere behovet for nye regler mv.)

Myndigheten for måleteknikk kan i rimelig utstrekning kreve opplysninger som anses nødvendig for å vurdere om det foreligger behov for å iverksette nye regler eller virkemidler som skal sikre lovens formål."

"§ 28 (Retting, stansing og ubrukbargjøring)

Ved brudd på bestemmelsene i loven eller på bestemmelser gitt i medhold av loven kan myndigheten for måleteknikk kreve forholdet rettet innen en fastsatt frist.

Dersom det ulovlige forholdet er vesentlig, skal myndigheten for måleteknikk kreve at det ulovlige forhold umiddelbart stanses med mindre stansing må anses sterkt urimelig. Når retting etter første ledd ikke er foretatt innen fastsatt frist, kan dette i seg selv medføre at forholdet anses som vesentlig. Ved pålegg om stansing kan myndigheten for måleteknikk også kreve at måleredskaper eller innretninger som presenterer et måleresultat, skal merkes, forsegles, fjernes eller på annen måte ubrukbargjøres inntil forholdet er rettet.

Dersom det er grunn til å tro at den ansvarlige ikke selv vil etterfølge kravet om stansing, eller det av andre grunner anses hensiktsmessig, kan myndigheten for måleteknikk selv iverksette nødvendig tiltak for å hindre det ulovlige forholdet, herunder merke, forsegle, midlertidig fjerne

eller på annen måte ubrukbargjøre måleredskapet. Kostnadene ved myndighetens gjennomføring av stansing dekkes av den ansvarlige.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om når stansing skal pålegges.”

I denne bestemmelsen foreslås inntatt hjemmel for at myndigheten for måleteknikk kan kreve retting dersom måleredskaper mv ikke oppfyller krav som er fastsatt i eller i medhold av loven, samt eventuelt stansing av målingen eller ubrukbargjøring av måleredskapet dersom det ulovlige forholdet er vesentlig. I forhold til elektrisitetsmålere i bruk og leveranse av netjtjenester synes krav om retting å være det eneste aktuelle virkemiddelet. Dersom en elektrisitetmåler i bruk skulle bli stanset eller ubrukbargjort, ville dette enten medføre at nettkunden fikk levert elektrisitet og netjtjenester uten å måtte betale for det (noe som klart er uakseptabelt), eller at også strømlieferansen måtte stanse (noe som er i strid med nettselskapenes leveringsplikt etter energiloven § 3-3).

Selv om bestemmelsens annet og tredje ledd derfor neppe er særlig aktuelle for kraftbransjen, påpekes på generelt grunnlag at annet og tredje ledd på to punkter synes å gå for langt i å hjemle inngrepskompetanse for myndigheten for måleteknikk. I annet ledd foreslås hjemmel for myndigheten for måleteknikk til å kreve stansing når det ulovlige forholdet er vesentlig, med mindre stansing er "sterkt urimelig". Her bør ordet "sterkt" fjernes. I tredje ledd foreslås hjemmel for myndigheten for måleteknikk til selv å gripe inn og iverksette tiltak for å hindre det ulovlige forholdet dersom det er grunn til å tro at den ansvarlige ikke vil etterfølge et krav om stansing "eller det av andre grunner anses hensiktsmessig". Ordene "anses hensiktsmessig" bør byttes ut med "er nødvendig".

"§ 29 (Omsetningsforbud og tilbaketrekking)

Dersom produkter og måleredskaper ikke tilfredsstillende de krav loven eller bestemmelser i medhold av loven setter, kan myndigheten for måleteknikk vedta forbud mot omsetning av disse produktene og måleredskapene. Myndigheten for måleteknikk kan også kreve at produkter og måleredskaper som allerede er lagt ut for salg eller annen type omsetning, blir trukket tilbake.

Omsetningsforbud og pålegg om tilbaketrekking kan vedtas for enkeltprodukter og enkeltredskaper eller for angitte varepartier, produksjonsserier o.l. Bestemmelsen i § 28 tredje ledd gjelder tilsvarende ved vedtak etter denne bestemmelsen.”

"§ 30 (Tilbakekall av godkjenninger)

Myndigheten for måleteknikk kan kalle tilbake en godkjenning gitt etter loven eller bestemmelser i medhold av loven dersom

- a) den som har godkjenningen, eller en som opptrer på dennes vegne, overtrer bestemmelser i loven eller i medhold av loven, og
- b) det anses uforsvarlig å la godkjenningen fortsatt gjelde.”

"§ 31 (Tvangsmulkt)

For å sikre at plikter etter loven eller bestemmelser i medhold av loven blir oppfylt, kan myndigheten for måleteknikk ilegge tvangsmulkt. Tvangsmulkt kan pålegges som en engangsmulkt eller løpende mulkt inntil det forhold som begrunner tvangsmulkten er opphørt.

Myndigheten for måleteknikk kan frafalle påløpt tvangsmulkt helt eller delvis. Kongen kan gi forskrifter om tvangsmulktens størrelse og varighet og eventuelle andre bestemmelser om fastsettelse og gjennomføring.”

"§ 32 (Overtredelsesgebyr)

Myndigheten for måleteknikk kan ilegge den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i §§ 4, 9, 10-12, 15-17, jf. §§ 13 og 14, 18-21 og 24-27 overtredelsesgebyr. Det samme gjelder ved overtredelse av bestemmelser gitt i medhold av disse bestemmelsene når det i

forskriften er fastsatt at overtredelse av den aktuelle bestemmelse kan medføre slik administrativ sanksjon.

Når ikke annet er fastsatt, er fristen for å betale overtredelsesgebyret fire uker. Overtredelsesgebyr kan ilegges etter faste satser fastsatt i forskrift etter tredje ledd eller utmåles i det enkelte tilfelle.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere regler om fastsettelse og gjennomføring av overtredelsesgebyr, herunder bestemmelser om maksimumbeløp for overtredelsesgebyr. Forskriften kan inneholde bestemmelser om rente og tilleggsgebyr dersom overtredelsesgebyr ikke blir betalt ved forfall, og om at også andre enn den som er ilagt sanksjonen er ansvarlig for at dette blir betalt.

Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Bestemmelsene i straffeloven 22. mai 1902 nr. 10 § 48a første og annet ledd og § 48b om foretaksstraff kommer tilsvarende til anvendelse for overtredelsesgebyr så langt de passer.”

I denne bestemmelsens tredje ledd legges det opp til at maksimumssatser for overtredelsesgebyr kan fastsettes i forskrift. EBL mener at forutberegnelighetsyn tilsier at slike maksimumssatser fastsettes.

Videre er EBL overrasket over at forskriftshjemmelen i tredje ledd foreslås å omfatte bestemmelser om at "også andre enn den som er ilagt sanksjonen er ansvarlig for at dette blir betalt". Bestemmelsen synes umiddelbart lite rimelig, og vi kan ikke se at den er kommentert eller begrunnet i høringsnotatet. Vi ber om at departementet vurderer behovet for en slik forskriftskompetanse nærmere, og eventuelt gir spesifikke kommentarer i odelstingsproposisjonen for bakgrunnen for kompetansen og hvilke situasjoner den tar sikte på.

”§ 33 (Formell advarsel)

Myndigheten for måleteknikk kan ilegge den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i §§ 4, 9, 10-12, 15-17, jf. §§ 13 og 14, 18-21 og 24-27 en formell advarsel. Det samme gjelder ved overtredelse av bestemmelser gitt i medhold av disse bestemmelsene når det i forskriften er fastsatt at overtredelse av den aktuelle bestemmelse kan medføre slik sanksjon.

Vedtak om formell advarsel innebærer at den ansvarlige varsles om at forvaltningen, dersom det innenfor et tidsrom på 2 år fra vedtaket er endeligbegås ny overtredelse, vil vurdere å pålegge overtredelsesgebyr eller å anmelde forholdet til politiet.

Bestemmelsene i straffeloven 22. mai 1902 nr. 10 § 48a første og annet ledd og § 48b om foretaksstraff kommer tilsvarende til anvendelse ved vedtak om formell advarsel så langt de passer.”

”§ 34 (Straff)

Den som forsettlig eller uaktsomt vesentlig overtrer bestemmelsene i §§ 9, 10-12, 15-17, jf. §§ 13 og 14, 18-21 og 24-26 eller bestemmelse gitt i medhold av disse bestemmelsene når det i forskriften er fastsatt at slik overtredelse av den aktuelle bestemmelse er straffbar, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder. Dersom personen eller foretaket tidligere er ilagt sanksjon for overtredelse av denne lov eller forskrift gitt i medhold av loven, kan straff anvendes selv om overtredelsen ikke er vesentlig. Ved gjentatte vesentlige overtredelser av lov- eller forskriftsbestemmelser etter første punktum, kan fengsel inntil 1 år anvendes.

Ved vurderingen av om en overtredelse er vesentlig skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger, bl.a. for de interesser som skal ivaretas gjennom den overtrådte bestemmelsen, og graden av utvist skyld.”

”§ 35 (Ansvarlige etter loven)

Departementet kan i forskrift presisere hvem som skal anses som ansvarlig i henhold til de ulike bestemmelsene i loven.”

”§ 36 (Myndighet)

Kongen fastsetter hvem som er nasjonal måleteknisk myndighet. Kongen kan fastsette at andre enn den nasjonale måletekniske myndigheten skal være måleteknisk myndighet på særskilte områder.

Den måletekniske myndigheten skal ha nødvendig måleteknisk kompetanse og dokumentert sporbarhet for de målinger myndigheten foretar.

Departementet kan fastsette nærmere krav til den måletekniske myndighets kompetanse og andre forhold av betydning for myndighetens måletekniske virksomhet etter loven.”

”§ 37 (Gebyrer og avgifter)

Departementet kan gi forskrifter om gebyrer for behandling av godkjenninger og andre vedtak fastsatt etter denne lov eller bestemmelser i medhold av loven. Departementet kan også i forskrift pålegge gebyrer for tilsyn og kontroll som gjennomføres for å sikre at loven eller bestemmelser i medhold av loven blir fulgt. Gebyrene skal gå til å dekke kostnadene ved den måletekniske virksomheten.

Dersom det ikke anses hensiktsmessig å pålegge direkte gebyrer på den enkelte, kan departementet i forskrift fastsette en generell avgift som skal dekke kostnadene ved den måletekniske virksomheten.

Departementet kan gi forskrifter om betaling for de tjenester som utføres av Norsk Akkreditering.

Ved forsinket betaling av gebyrer og avgifter, skal det betales rente i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Gebyrer og avgifter er tvangsgrunnlag for utlegg.”

Det legges fortsatt opp til en brukerfinansiering, med hjemmel til å fastsette gebyrer og avgifter. For energibransjen vil dette gi seg utslag i gebyrer for Justervesenets arbeid med innføring av kontroll av elmålere, i første omgang. Justervesenet har signalisert at dette i utgangspunktet dreier seg om ett nytt årsverk. Det er viktig at Justervesenet ser de totale samfunnsmessige kostnadene når de vurderer hvorvidt det skal settes måletekniske krav.

”§ 38 (Saksbehandlingsregler)

Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter om saksbehandling etter loven her.”

”§ 39 (Overgangsbestemmelser)

Forskrifter gitt med hjemmel i lov 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt og log 29. juni 1894 nr. 1 um sams normaltid fyr kongeriket Norig gjelder også etter at loven her har trådt i kraft, med mindre de strider mot bestemmelser i loven her eller bestemmelser i medhold av den.

Departementet fastsetter i forskrift hvilke måleredskaper som det skal videreføres nærmere krav til, og i hvilke situasjoner, i en overgangsperiode inntil ny vurdering av om nærmere krav skal gjelde er foretatt i medhold av §§ 10 og 13.

Departementet kan også fastsette andre særskilte overgangsregler i forskrift.”

”§ 40 (Ikrafttredelse)

Denne loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tid oppheves lov 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt.”

”§ 41 (Endringer i andre lover)

Når denne loven trer i kraft, oppheves følgende lov:

Log 29. juni 1894 nr. 1 um sams normaltids fyr kongeriket Norig.

Samtidig gjøres følgende endring i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard:

§ 3 skal lyde: Lovene om offentlige tjenestemenn, om betaling for offentlige forretninger, om mynt, mål og vekt, om tid, om formidling av landsdekkende postsendinger (postloven), om telekommunikasjon, om arbeidervern og om arbeidstvister skal gjelde for Svalbard med de endringer som Kongen fastsetter av hensyn til de stedlige forhold."

Oppsummert mener EBL at det er positivt med en gjennomgang av loven. Det må samtidig sikres at Justervesenet (NAMO) ikke får urimelig stor myndighet i verken innhenting av informasjon, eller fastsettelse av forskrifter. Ved endringer i regelverk må det sikres at de berørte parter (både sektormyndigheter og næringsinteresser) gis en reell påvirkningsmulighet. EBL mener det er positivt at det blant annet er forutsatt i høringsnotatet på s 74 at sektormyndigheter skal involveres ved eventuell utforming av nærmere krav til målinger, og at det på s 42-43 er forutsatt at lovgivningen på det måletekniske området også skal ivareta næringsinteresser. På denne måten kan man sikre at regelverket blir så optimalt som mulig sett med samfunnets øyne.

Med vennlig hilsen
Energibedriftenes landsforening

Einar Westre
Direktør

Kristin H. Høyland
Næringspolitisk rådgiver